

	تاریخ امتحان: / /	بسمه تعالی شهرستان بویراحمد فرزندگان امتحان علوم و فنون نوبت دوم سال تحصیلی	نام و نام خانوادگی:
	زمان امتحان:		پایه: دهم
	دبیر:		رشته: انسانی
	نمره:		شعبه:

تاریخ و ادبیات و سبک شناسی

۱ جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید (سنایی - حافظ - کشف الاسرار - دری - میانه) (۷۵/)

الف: تحول روحی و معنوی آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی است

ب: منطقه رواج فارسی نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود

پ: نمونه دیگر از این نثرموزون خواجه عبدالله انصاری نوشته شده همچین کتاب تفسیر از ابوالفضل میبیدی است.

۲ - واژه مناسب را انتخاب کنید: (۵/)

الف: ویژگی اصلی نثر (فنی، موزون) به کارگیری سجع است.

ب: به شیوه بیان هر نویسنده یا شاعر (سبک شعر، سبک شخصی می گویند)

۳- درستی یا نادرستی عبارت ها را مشخص کنید. (۱)

الف: رواج حس دینی از ویژگی های سبک عراقی است

ب: تقسیم بندی شعر براساس نظریه ارسطوبه سبک عامیانه و سبک عالمانه صورت می گیرد.

پ: سبک خراسانی بر حسب زمان به دو سبک فرعی سامانی و سلجوقی تقسیم می شود.

ت: آثار بر جای مانده زبان فارسی باستان فرمان و نامه های شاهان هخامنشی به خط میخی است

۴ - کدام مورد از ویژگی های زبانی نثر فارسی سده پنجم و ششم نیست. (۲۵/)

الف: از میان رفتن لغات مهجور فارسی نسبت به سبک خراسانی

ب: فراوانی ترکیبات نو

پ: رواج و اوج گیری بیشتر قالب های شعری به ویژه غزل و مثنوی

ت: ورود لغات زبان ترکی و مغولی به زبان فارسی و حذف افعال به قرینه

۵ - موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری چیست؟ (۲۵/)

۶ - نوع نثر هر یک از آثار زیر را بنویسید: (۵/)

الف: کلیله و دمنه

ب: قابوس نامه

۷ - سبک چه دوره ای به بینابین معروف است چرا؟ (۷۵/)

www.my-dars.ir

موسیقی و شعر

۸ - برای هر یک از واژه های ستون الف یک واژه هم قافیه در ستون ب انتخاب کنید . (۷۵/)

الف : پاییز سخت حکایت

ب : بخت رفت لبریز شکایت

۹- در کدام گزینه (و) صامت است (۲۵/)

الف : سود ب : خواهش پ : نانوا ت : دوست

۱۰- واژه دل انگیز را یکبار با حذف همزه و یکبار بدون حذف همزه بنویسید (۵/)

۱۱ - هجاهای کدام گزینه با مصرع توانا بود هر که دانا بود مطابقت میکند ؟ (۲۵/)

الف : چو خواهی که نامت بود جاودان پ : بسازم خنجری نیشش ز فولاد

ب : هر کسی کاودور ماند از اصل خویش ت : ای کاروان آهسته ران کارام جانم میرو

۱۲ - اساسی ترین عامل پیدایش شعر چیست ؟ (۲۵/)

۱۳ - در بیت (کی شعر ترانگیزد خاطر که حزین باشد . یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد) (۱)

الف : کلمات قافیه را بنویسید .

ب : ردیف را مشخص کنید .

پ : قافیه طبق کدام قاعده است .

ت : حروف قافیه را مشخص کنید .

۱۴- دو بیت داده شده را از نظر لحن و آهنگ با هم مقایسه کنید . (۵/)

الف : به پیش سپاه اندر آمد چوگرد چو رعد خروشان یکی ویله کرد فردوسی

ب : شبی تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها حافظ

۱۵- انواع قافیه (درونی و ذوقافیتین) را در دو بیت زیر مشخص کنید ؟ (۵/)

الف : ای از مکارم تو شده در جهان خبر افکنده از سیاست تو آسمان سپر

ب : در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم میرو

۱۶- بیت داده شده را تقطیع کنید علامت و نشانه هر هجا را بنویسید : (۵/)

کی رفته ای ز دل که تمنا کنم تو را کی بوده ای نهفته که پیدا کنم تو را

۱۷ - نوع مصوت های واژه خورشید را بنویسید . (۵/)

زیبایی شناسی

۱۸ - درستی یا نادرستی هر عبارت را مشخص کنید. (۷۵ /)

الف : واژه های طلعت و طالع هم ریشه هستند

ب : موازنه ای که همه سجع های آن متوازی باشد ترصیع نام دارد .

پ ؛ ارزش جناس به خیال انگیزی است که در سخن به کار میرود .

۱۹ - کدام یک از کلمات زیر هم ریشگی یا اشتقاق ندارد ؟ (۵ /)

الف : منظر - نظر ت : تعالی - متعالی

ب : شور - شعر پ : خالق - خلق

۲۰ - با توجه به تقابل سجع های متوازن و متواری در بیت های زیر به پرسش ها پاسخ دهید .

الف ؛ جفا پل بود بر عاشق شکستی وفا گل بود بر دشمن فشانندی

ب زبانش توان ستایش نداشت روانش کمان نیایش نداشت

کدام بیت موازنه و کدامیک ترصیع دارد ؟ (۵ /)

ارزش موسیقایی کدام بیشتر است چرا ؟ (۵ /)

۲۱ - چرا واژه های مشخص شده در بیت زیر نمی توانند نمونه مناسبی برای واژه آرایی باشند ؟ (۵ /)

مگر می نبینی که دد را و دام نینداخت جز حرص خوردن به دام

۲۲ - آیا عبارت زیر را می توان مسجع نامید ؟ دلیل خود را بنویسید . (۱)

پادشاهی او راست زببنده و خدایی اوراست درخورنده بلندی و برتری از درگاه او جوی و بس

۲۳ - سجع ها را بیابید و نوع آنها را بنویسید ؟ (۱)

الف : منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت

ب : دوستی را که به یک عمر به چنگ آرند نشاید که به یک دم بیازارند

۲۴ - نوع جناس را مشخص کنید (اختلافی - افزایشی - تام - حرکتی) (۱)

الف : گر مر او را این نظر بودی مدام چون ندیدی زیر مستی خاک دام

ب : در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را مهر لب او بر در این حلقه نهادیم

پ : در دل عطش عشق خدایی ما راست دیوانه وصلیم و جدایی ما راست

ت : بهرام که گور میگرفتی همه عمر دیدی که چگونه گور بهرام گرفت

نقد و تحلیل نظم و نثر

۲۵- با توجه به سروده زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید؟

از قیاسش خنده آمد خلق را	کاوچو خود پنداشت صاحب دل را
کارپاکان را قیاس از خودمگیر	گرچه باشد در نبشتن شیر، شیر
جمله عالم زین سبب گمراه شد	کم کسی زابدال حق آگاه شد
صدهزاران این چنین اشباه بین	فرقشان هفتاد ساله راه بین

الف: کدام واژه‌های ابیات بالا مهجور و ناآشناست و امروزه کاربرد کمتری دارند؟ (دو مورد) (۵/)

ب: این شعر در چه قالبی سروده شده است؟ (۵/)

پ: ویژگی‌های ادبی آنرا بنویسید؟ (۵/)

ت: در قلمرو فکری شاعر چه اندیشه‌ای را به ذهن خواننده انتقال میدهد؟ (۵/)

۲۶- متن داده شده چه نثری دارد؟ یک مورد از ویژگی‌های آنرا بنویسید؟ (۷۵/)

آنچه تو راست ندانم که راست و آنچه نصیب توست ندانم کجاست چون روزی تو از دیگران جداست

۲۷- در عبارت زیر یک آرایه ادبی بیابید؟ (۲۵/)

فلک نقاش می‌خواهد دلم را نقاشی کند اما هنوز دست به کار نشده است.

۲۸- در متن زیر دومورد ویژگی زبانی بنویسید. (۱)

بازرگانی بود بسیار مال و او را فرزندان در رسیدن و از کسب و حرفت اعراض نمودند و دست اسراف به مال او دراز کردند پدر موعظت ایشان واجب دید

مای درس
گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

نام درس: علوم و فنون ادبی ۱

تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/

فرزادگان

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر																
۱	الف- سنایی ب- دری پ- کشف الاسرار																	
۲	الف- موزون ب- سبک شخصی																	
۳	الف- نادرست ب- درست پ- درست ت- درست																	
۴	گزینه پ																	
۵	تاریخ گذشته ایران																	
۶	الف- نثر فنی ب- نثر فنی																	
۷	سبک دوره سلجوقی را باید بینابین نام نهاد؛ زیرا ویژگی های سبک عراقی نیز در آن به چشم میخورد. از شعرای معروف سبک خراسانی میتوان به رودکی، فردوسی، ناصر خسرو و ... اشاره کرد.																	
۸	پاییز= لبریز / سخت= بخت / حکایت = شکایت																	
۹	گزینه پ																	
۱۰	<table border="1"><tr><td>الف-</td><td>د</td><td>لن</td><td>گیز</td></tr><tr><td></td><td>u</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>ب-</td><td>دل</td><td>ان</td><td>گیز</td></tr><tr><td></td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr></table>	الف-	د	لن	گیز		u	-	-	ب-	دل	ان	گیز		-	-	-	
الف-	د	لن	گیز															
	u	-	-															
ب-	دل	ان	گیز															
	-	-	-															
۱۱	گزینه الف																	
۱۲	عاطفه																	
۱۳	الف- حزین / همین ب- باشد پ- ۲ ت- حین																	
۱۴	گزینه الف لحن حماسی با آهنگ کوتاه و کوبنده است اما در گزینه ب درون مایه شعر درباره ترس و هراس از مراحل رهروی است و وزن و آهنگ شعر ملایم و همراه با کشش است.																	
۱۵	الف- درونی = سپر خبر / جهان آسمان ب- میانی = بدن / سخن / خویشتن																	

	کی	رف	ت	ای	ز	دل	ک	ت	من	نا	ک	نم	ت	را
۱۶	-	-	u	-	u	-	u	u	-	-	u	-	u	-
	کی	بو	د	ای	ن	هف	ت	ک	پی	دا	ک	نم	ت	را
	-	-	u	-	u	-	u	u	-	-	u	-	u	-
۱۷	= مصوت کوتاه / ی = مصوت بلند													
۱۸	الف- درست ب- درست پ- نادرست													
۱۹	گزینه ب													
۲۰	الف- الف: موازنه - ب: ترصیع ب- ب، زیرا ارزش موسیقایی سجع متوازی از همه سجع ها بیشتر است.													
۲۱	زیرا در یک معنا به کار نرفته اند. دام در مصرع اول حیوان وحشی و در مصرع دوم به معنی تله است.													
۲۲	بله؛ زیرا زیننده و درخورنده سجع مطرف دارند.													
۲۳	الف- قربت / نعمت = سجع متوازی ب- آرند / بیازارند = سجع مطرف													
۲۴	الف- مدام / دام = جناس افزایشی ب- مهر / مهر = جناس حرکتی پ- خدایی / جدایی = جناس اختلافی ت- گور / گور = جناس تام													
۲۵	الف- دلج - ابدال - اشباه ب- مثنوی پ- شیر / شیر = جناس تام - عالم: مجاز از مردم عالم ت- پرهیز از سنجش بر مبنای ظاهر و سطحی نگری													
۲۶	نوع نثر: موزون (مسجع) / کاربرد جمله های کوتاه: آنچه تورااست ، ندانم که راست و آنچه نصیب توست / به کارگیری سجع: راست ، کجاست ، جداست ، چراست													
۲۷	تشخیص													
۲۸	از میان رفتن لغات مهجور فارسی نسبت به سبک خراسانی / کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متون													

نام و نام خانوادگی نویسنده پاسخ : مهشید خدامرادی امضاء:

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir